

Vključevanje tujcev, državljanov tretjih držav

Programi sofinancirani s strani MNZ

**Nataša TOMC, Sektor za migracijsko politiko in zakonodajo,
junij 2013**

ZAKONSKE PODLAGE

ZAKON O TUJCIH (105. – 108. člen)

- Republika Slovenija zagotavlja pogoje za vključitev tujcev, ki imajo v Republiki Sloveniji dovoljenje za prebivanje ali potrdilo o prijavi prebivanja, v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Republike Slovenije.
- Tujci, ki niso državljani EU so upravičeni do programov učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe, programov medsebojnega poznavanja in razumevanja s slovenskimi državljani in informiranja v zvezi z njihovim vključevanjem v slovensko družbo.
- Za izvajanje programov učenja slovenskega jezika, spoznavanja slovenske družbe in informiranja tujcev, ki niso državljani EU, je pristojno ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki zagotavlja tudi sredstva za izvedbo programov. Programe ministrstvo financira s pomočjo sredstev Evropskega sklada za vključevanje državljanov tretjih držav.

UREDBA O NAČINI IN OBSEGU ZAGOTAVLJANJA PROGRAMOV POMOČI PRI VKLJUČEVANJU TUJCEV, KI NISO DRŽAVLJANI EVROPSKE UNIJE

- Začetek veljavnosti – 1. 1. 2013
- Uredba, ki je nadgradnja Uredbe o integraciji tujcev iz leta 2011, natančneje določa izvajanje programov vključevanja za državljane tretjih držav in je približala možnost obiskovanja programov tujcem kmalu po prihodu v državo.

UPRAVIČENCI DO BREZPLAČNIH PROGRAMOV UČENJA SLOVENSKEGA JEZIKA IN SPOZNAVANJA SLOVENSKE DRUŽBE – DRŽAVLJANI TRETJIH DRŽAV

- Izdano dovoljenje za začasno prebivanje z veljavnostjo najmanj enega leta (60).
- V RS prebivajo na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje, pri čemer je veljavnost tega dovoljenja in prejšnjih dovoljenj za začasno prebivanje neprekinjeno najmanj 24 mesecev + njihovi družinski člani (180 oziroma 120).
- Izdano dovoljenje za stalno prebivanje + njihovi družinski člani (180).
- Družinski člani slovenskih državljanov ali državljanov evropskega gospodarskega prostora (180).

PRAVICA DO BREZPLAČNEGA PREIZKUSA ZNANJA SLOVENSKEGA JEZIKA NA OSNOVNI RAVNI

Državljeni tretjih držav, ki so se udeležili programa učenja slovenskega jezika v obsegu **180 ali 120 ur**, in bili v programu prisotni **vsaj 80% ur**.

PROGRAM ZAČETNA INTEGRACIJA PRISELJENCEV (ZIP)

- Druga analiza učinkovitosti izvajanja ukrepov vključevanja je pokazala, da med tujci obstaja velik interes tudi za vsebine zgodovine in kulture. Kljub velikem interesu pa se tujci programa Spoznavanje slovenske zgodovine, kulture in ustavne ureditve niso udeleževali.
- V dogovoru med MNZ in MŠŠ je tako slednje financiralo razvoj programa Začetna integracija priseljencev, ki ga je oblikoval Andragoški center Slovenije, sprejel pa Minister za šolstvo in šport v letu 2011.
- Program združuje vsebine učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe in se izvaja kot enotni program.

- Konec leta 2012 je bilo tako podpisanih **9** pogodb za izvajanje programa v **30** krajih po RS, v skupni vrednosti **880.000** EUR.
- Program smo z izvajanjem v več krajih po RS lokalno približali tujcem (program se trenutno izvaja v **22** krajih).
- V program je trenutno vključenih cca **1100** državljanov tretjih držav, večinoma iz bivših jugoslovanskih republik.
- Za program obstaja velik interes, skupine so polne, ponekod je potrebno na udeležbo čakati.
- MNZ redno preverja izvajanje programov. Udeleženci so po naših informacijah z izvedbo programov zelo zadovoljni.
- Zadovoljstvo s programi slovenščine so pokazale tudi že izvedene analize opravljene na podlagi anketnih vprašalnikov za udeležence (iz leta 2010, 2011 in 2012).
- Programov slovenskega jezika oziroma ZIPa se je do danes udeležilo cca **3900** oseb.
- Izpit iz slovenskega jezika je od začetka izvajanja pa do 30. 4. 2013 opravljalo **2451** udeležencev tečaja slovenskega jezika, sofinanciranega s strani MNZ. Do konca leta 2012 je bila uspešnost 70%, v letu 2013 pa kar 80%.

DRUGI PROGRAMI VKLJUČEVANJA TUJCEV

V letu 2012 je MNZ kot pomembno novost izvedlo več programov pomoči za specifične ciljne skupine, in sicer:

- program informiranja staršev v OŠ Livada,
- programe spodbujanja socialne vključenosti žensk in mladostnikov, ki so potekali v 4 slovenskih mestih in
- program aktivnega vključevanja tujcev, državljanov tretjih držav preko delodajalcev, katerega osnovni cilje je bil preučiti možnost sodelovanja delodajalcev v procesu vključevanja.

MNZ vse informacije za tujce zagotavlja preko spletne strani www.infotujci.si, kjer so dostopne vse aktualne informacije, ki jih tujci potrebujejo za življenje in delo v RS. Stran je v 6 jezikih.

Od začetka izvajanja programov vključevanja, ki jih sofinancira MNZ, se je le-teh udeležilo **9.600** oseb.

NADALJNJE AKTIVNOSTI

- Še naprej sprotno ocenjevanje in analiziranje programov in njihove učinkovitosti ter na podlagi ugotovitev prilagajanje programov ciljni populaciji.
- Četrta analiza bo izvedena predvidoma konec leta 2013. Vprašalniki so bili izvajalcem programa ZIP že posredovani.
- Septembra 2013 bodo z izvajalci programa ZIP sklenjeni aneksi, s katerimi se bo izvajanje programov podaljšalo do 30. 6. 2014. Po tem datumu se predvideva nov javni razpis v okviru nove finančne perspektive EU.
- Do konca leta bodo izvedeni razpisi in izbrani izvajalci tudi za tisk posodobljene brošure z informacijami za tujce, medkulturni dialog za državljane tretjih držav ter usposabljanje uslužbencev za medkulturne

